

Д.В. БОЙЧУК

Дмитро Валерійович Бойчук, кандидат юридичних наук, доцент Київського університету імені Бориса Грінченка

ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДСТОРОНЕННЯ ВІД ПОСАДИ ЯК ЗАХОДУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Вагому роль у забезпеченні дієвості досудового розслідування та судового провадження відіграють заходи забезпечення кримінального провадження. Серед усіх заходів забезпечення кримінального провадження, виокремлених в Кримінальному процесуальному кодексі України (далі – КПК України), окремо виділяється відсторонення від посади. Цей захід не є новим для національного кримінального процесу, його застосування відбувається постійно та стикається із багатьма прогалинами в законодавстві.

Розглядаючи наукові джерела, можна помітити, що вченими проводиться недостатньо досліджень, які присвячені відстороненню від посади. Дослідженням відсторонення від посади, зокрема, займалися: С.В. Завада, Ю.М. Дьомін, Н.З. Рогатинська, Л.А. Квіт, О.Є. Бойко, В.І. Фаринник, А.В. Захарко та інші. Кожен із вчених пропонує свої підходи в дослідженні відсторонення від посади, які не повністю розкривають суть цього заходу. Тому це питання потребує подальшого вивчення.

Метою даної статті є дослідження заходу забезпечення кримінального провадження – відсторонення від посади, проведення його нормативно-правового аналізу, а також з'ясування проблем законодавчого регулювання цього заходу.

Саме відсторонення від посади в науковій літературі характеризується різними вченими, зокрема, на думку С.В. Завади, відсторонення від посади слід розуміти як захід кримінально-процесуального примусу, що застосовується в передбаченому законом порядку та полягає в тимчасовій забороні підозрюваному (обвинуваченому) виконувати посадові повноваження, роботу, яку він виконував, або займатися діяльністю, якою він займався¹. Ю.М. Дьомін пропонує більш уточнене визначення та формулює відсторонення від посади як тимчасове, вимушене недопущення особи, яка знаходиться у певних службових відносинах з органами державної влади та місцевого самоврядування, підприємствами, установами чи організаціями, до виконання своїх функціональних обов'язків із підстав і в порядку, передбачених КПК України². Н.З. Рогатинська та Л.А. Квіт, на нашу думку, взагалі об'єднують вищезазначені визначення та формулюють єдине³.

Якщо визначати «відсторонення від посади» у більш вузькому значенні, то у підручнику «Кримінальний процес» за загальною редакцією В.В. Коваленка, Л.Д. Удалової, Д.П. Письменного, зокрема, викладено, що це захід забезпечення кримінального провадження, який полягає у тимчасовому, вимушеному недопущенні посадової особи до виконання своїх функціональних обов'язків і застосовується щодо особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину⁴. Слід звернути увагу, що визначення «відсторонення від посади» в КПК України 2012 р. немає.

Звертаючись до Розділу II «Заходи забезпечення кримінального провадження» КПК України, можна помітити, що в ч. 2 ст. 131 серед визначених заходів забезпечення кримінального провадження є й відсторонення від посади. Але слід звернути увагу на те, що КПК України виділяє відсторонення від посади як загальний захід забезпечення кримінального провадження (п. 4 ч. 2 ст. 131 КПК України) та тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя як спеціальний захід забезпечення кримінального провадження (п. 4-1 ч. 2 ст. 131 КПК України)⁵. Тобто, із аналізу ч. 2 ст. 131 КПК бачимо, що законодавець виділяє два види заходу «відсторонення від посади». Причому останній із них був введений у КПК 21 грудня 2016 р. після прийняття Закону України «Про Вищу раду правосуддя», в якому в «Прикінцевих та перехідних положеннях» було зазначено, що у Кримінальному процесуальному кодексі України частину другу ст. 131 потрібно доповнити п. 4-1 такого змісту: «4-1) тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя»⁶.

Аналізуючи норми КПК, які регулюють підстави та порядок застосування відсторонення від посади, можна зробити висновок, що такий вид заходів забезпечення кримінального провадження може бути здійснено щодо особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину середньої тяжкості, тяжкого чи особливо тяжкого злочину, і незалежно від тяжкості злочину – щодо особи, яка є службовою особою правоохоронного органу (ст. 154 КПК)⁷.

Слід звернути увагу на положення КПК, де йдеться про відсторонення від посади стосовно службових осіб правоохоронних органів, яке застосовується незалежно від тяжкості вчиненого ними злочину. На думку С.В. Завади, це пояснюється тим, що ці особи, відповідно до свого службового становища, потенційно мають більше можливостей для негативного впливу на перебіг досудового розслідування та судового розгляду⁸.

Переглядаючи норми КПК, можна помітити, що там немає положень, які б регулювали порядок відсторонення від посади осіб, які працюють за сумісництвом або на громадських засадах. Досить часто особи працюють на декількох підприємствах, установах чи організаціях, де можуть займати посади за сумісництвом або й взагалі працювати на громадських засадах. Відсутність норм у законодавстві не означає, що такі особи не можуть вчиняти злочини, причому вони можуть знищувати, підробляти документи, що мають значення для досудового розслідування, а також впливати на свідків тощо. Тому, вважаємо, таких осіб необхідно також відсторонювати від посади.

На переконання М.С. Громової, відсторонення від посади має загального та спеціального суб'єкта застосування цього заходу. Зокрема, загальним суб'єктом є слідчий суддя або суд залежно від стадії кримінального провадження, на якій приймається таке рішення. Спеціальний суб'єкт – Президент України, який вирішує відсторонення від посади щодо осіб, які ним призначаються на підставі вмотивованого клопотання прокурора⁹ (ст. 154 КПК України). Але тут, на нашу думку, викликає зауваження положення ч. 3 ст. 154 КПК України, де не вказано, який саме прокурор має звертатися з клопотанням до Президента України про відсторонення від посади. Тому, на наш погляд, це є прогалиною законодавства, яку потрібно усунути. Щодо переліку осіб, які призначаються на посаду Президентом України, то вважаємо, що він визначається ст. 106 Конституції України, Законом України «Про центральні органи виконавчої влади», Законом України «Про місцеві державні адміністрації».

На нашу думку, до вищезазначених суб'єктів застосування заходу – відсторонення від посади, слід додати ще одного спеціального суб'єкта – Вищу раду правосуддя, що відсторонює суддю від здійснення правосуддя на підставі вмотивованого клопотання Генерального прокурора або його заступника у зв'язку з притягненням судді до кримінальної відповідальності (ч. 1 ст. 155-1)¹⁰. Більшість дослідників, аналізуючи відсторонення від посади, не вказують у своїх дослідженнях на спеціального суб'єкта – Вищу раду правосуддя, оскільки їх дослідження були проведені до грудня 2016 року. Саме 21 грудня 2016 р. був прийнятий Закон України «Про Вищу раду правосуддя», яким у «Прикінцевих та перехідних положеннях» було визначено, що Кримінальний процесуальний кодекс України потрібно доповнити ст. 155-1 «Тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності та продовження строку такого тимчасового відсторонення», де й визначено, що Вища рада правосуддя відсторонює суддю від посади¹¹.

Вважаємо, що прийняття рішення про відсторонення від посади в будь-якому випадку, незалежно від того, чи є особа, щодо якої застосовується цей захід, суддею, чи займає іншу посаду, має прийматися виключно судом. Таким чином, це дасть можливість його оскарження та скасування. Слід також звернути увагу й на те, що в КПК не визначено, який за наслідками розгляду клопотання про відсторонення від посади, повинен прийматися Президентом України чи Вищою радою правосуддя «процесуальний» документ. Також не означено порядку його оскарження та скасування, що, на наш погляд, є прогалиною законодавця.

Проаналізувавши КПК України, вважаємо за потрібне визначити процесуальний порядок відсторонення від посади. Тут слід виділити декілька етапів, враховуючи те, що відсторонення застосовується як загальний захід та спеціальний захід забезпечення кримінального провадження:

1) *звернення із клопотанням про відсторонення від посади:*

а) відсторонення від посади як загальний захід забезпечення кримінального провадження відбувається таким чином: прокурор або слідчий за погодженням із прокурором звертається до слідчого судді або суду із клопотанням про відсторонення особи від посади. Із клопотанням про відсторонення від посади особи, що призначається Президентом України, має право звернутися прокурор до Президента України, а про відсторонення від посади члена Національного агентства з питань запобігання корупції – Генеральний прокурор або його заступник. У клопотанні обов'язково подаються: короткий виклад обставин кримінального правопорушення; правова кваліфікація кримінального правопорушення; виклад обставин, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні кримінального правопорушення, і посилання на ці обставини; посада, яку обіймає особа; обов'язковий виклад підстав для застосування та перелік свідків, яких необхідно допитати під час розгляду клопотання; виклад обставин, що дають підстави вважати, що підозрюваний, обвинувачений, перебуваючи на посаді, знищить чи підробить речі і документи, які мають суттєве значення для досудового розслідування, незаконними засобами впливатиме на свідків та інших учасників кримінального провадження або протиправно перешкоджатиме кримінальному провадженню іншим чином. До даного клопотання додаються копії матеріалів, якими слідчий, прокурор обґрунтовує доводи клопотання; документи, які підтверджують надання підозрюваному, обвинуваченому копій клопотання та матеріалів, що обґрунтовують клопотання (ст. 155 КПК)¹²;

в) тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя як спеціальний захід забезпечення кримінального провадження відбувається таким чином: клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності подається Генеральним прокурором або його заступником до Вищої ради правосуддя стосовно судді, який є підозрюваним, обвинувачуваним (підсудним) на будь-якій стадії кримінального провадження (ч. 1, 2 ст. 155-1 КПК). Причому клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності повинно відповідати вимогам, які ставляться до клопотанням про загальне відсторонення особи від посади (ч. 3 ст. 155 КПК)¹³;

2) розгляд клопотання про відсторонення від посади:

а) клопотання про відсторонення особи від посади як загальний захід забезпечення кримінального провадження розглядається слідчим суддею, судом не пізніше трьох днів з дня його надходження до суду за участю слідчого та/або прокурора і підозрюваного чи обвинуваченого, його захисника. Слідчий суддя, суд, встановивши, що клопотання подано без додержання вимог, зазначених у ст. 155 КПК, повертає його прокурору, про що постановляє ухвалу. Під час розгляду клопотання слідчий суддя, суд має право за клопотанням сторін кримінального провадження або за власною ініціативою заслухати будь-якого свідка чи дослідити будь-які матеріали, що мають значення для вирішення питання про відсторонення від посади (ст. 156 КПК)¹⁴.

Вважаємо, що законодавцю необхідно зменшити строк прийняття слідчим суддею, судом рішення про відсторонення від посади. Пропонуємо скоротити строк до 24 годин з моменту надходження клопотання про застосування цього заходу. Такий строк буде реально відповідати основам розумності строків кримінального провадження. Такої ж думки дотримується і С.В. Завада, який визначає, що такий строк буде достатнім для підготовки необхідних матеріалів та забезпечення участі в розгляді клопотання заінтересованих осіб¹⁵;

б) щодо строку розгляду клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності, то в КПК України, зокрема у ст. 155-1, ніяких вказівок не міститься, що є недоробком законодавця;

3) вирішення питання про відсторонення від посади:

а) щодо відсторонення особи від посади як загального заходу забезпечення кримінального провадження, то слідчий суддя, суд може прийняти такі рішення: відмовити у задоволенні або задовольнити клопотання про відсторонення від посади.

Слідчий суддя, суд відмовляє в задоволенні клопотання про відсторонення від посади, якщо слідчий, прокурор не доведе наявність достатніх підстав вважати, що такий захід необхідний для припинення кримінального правопорушення, припинення або запобігання протиправній поведінці підозрюваного чи обвинуваченого, який, перебуваючи на посаді, може знищити чи підробити речі і документи, які мають значення для досудового розслідування, незаконними засобами впливати на свідків та інших учасників кримінального провадження або протиправно перешкоджати кримінальному провадженню іншим чином (ст. 157 КПК)¹⁶.

Натомість при вирішенні питання про відсторонення від посади слідчий суддя, суд зобов'язаний врахувати такі обставини: 1) правову підставу для відсторонення від посади; 2) достатність доказів, які вказують на вчинення особою кримінального правопорушення; 3) наслідки відсторонення від посади для інших осіб (ст. 157 КПК)¹⁷.

За наслідками розгляду клопотання слідчий суддя, суд постановляє ухвалу, в якій зазначає: 1) мотиви застосування або відмови у задоволенні клопотання про відсторонення від посади; 2) перелік документів, які посвідчують обіймання особою посади та які підлягають поверненню особі або вилученню на час відсторонення від посади; 3) строк відсторонення від посади, який не може становити більше двох місяців; 4) порядок виконання ухвали (ст. 157 КПК). Причому копія ухвали надсилається особі, яка звернулася з відповідним клопотанням, підозрюваному чи обвинуваченому, іншим заінтересованим особам не пізніше дня, наступного за днем її постановлення, та підлягає негайному виконанню в порядку, передбаченому для виконання судових рішень¹⁸;

б) щодо вирішенні питання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності, зокрема, які рішення має прийняти Вища рада правосуддя в КПК України, у ст. 155-1 жодних вказівок не міститься;

4) продовження строку відсторонення від посади та його скасування:

а) щодо відсторонення особи від посади як загального заходу забезпечення кримінального провадження, то прокурор, а щодо члена Національного агентства з питань запобігання корупції – Генеральний прокурор або його заступник, має право звернутися з клопотанням до слідчого судді, суду про продовження строку відсторонення від посади, яке, до речі, розглядається не пізніше трьох днів з дня його надходження до суду (ст. 158 КПК)¹⁹. Із строком розгляду клопотання про продовження строку відсторонення від посади, визначеним законодавцем, вважаємо, слід не погодитись. Пропонуємо скоротити такий строк розгляду також до 24 годин з моменту надходження такого клопотання.

Слідчий суддя, суд можуть відмовити у продовженні строку відсторонення від посади (прийнявши ухвалу), якщо прокурор не доведе, що: 1) обставини, які стали підставою для відсторонення від посади, продовжують існувати; 2) сторона обвинувачення не мала можливості забезпечити досягнення цілей, заради яких було здійснено відсторонення від посади, іншими способами протягом дії попередньої ухвали²⁰.

Вважаємо, що ухвали про відмову у продовженні строку відсторонення від посади з урахуванням вимог ст. 309 КПК оскарженню не підлягають. Так, ч. 1 ст. 309 КПК дає перелік ухвал слідчого судді, які під час досудового розслідування можуть бути оскаржені в апеляційному порядку. Серед них немає ухвали про відмову у продовженні строку відсторонення від посади.

Якщо звернутися до судової практики, то в самих ухвалях про відмову у продовженні строку відсторонення від посади в основному слідчі судді вказують, що вони не підлягають оскарженню. Так, наприклад, в Ухвалі слідчий суддя Приморського районного суду міста Одеси В.М. Коваленко, розглянувши клопотання про продовження строку відсторонення від посади від 07 березня 2018 р. вказав, що ухвала оскарженню не підлягає²¹. Але є й випадки, де в ухвалях про відмову у продовженні строку відсторонення від посади судді вказують, що вони підлягають оскарженню. Так, в Ухвалі слідчий суддя Печерського районного суду

м. Києва О.М. Соколов, розглянувши клопотання про продовження строку відсторонення підозрюваного від посади від 17 липня 2018 р., вказав, що Ухвала може бути оскаржена безпосередньо до Апеляційного суду м. Києва протягом п'яти днів з моменту її проголошення²².

Незважаючи на те, що в ст. 309 КПК встановлено вичерпний перелік ухвал слідчого судді, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування і те, що даною нормою закону не передбачено можливість оскарження в апеляційному порядку ухвали слідчого судді про відмову у продовженні строку відсторонення від посади, на практиці випадки такого оскарження є досить розповсюдженими. Так, Апеляційний суд міста Києва 3 квітня 2018 р. розглянув апеляційну скаргу прокурора у кримінальному провадженні С.В. Трофанюка на ухвалу слідчого судді Печерського районного суду м. Києва від 20 лютого 2018 р. про відмову в продовженні строків дії відсторонення від посади у кримінальному провадженні та задовольнив її²³.

Відсторонення від посади може бути скасовано ухвалою слідчого судді під час досудового розслідування чи суду в ході судового провадження за клопотанням прокурора або підозрюваного чи обвинуваченого, якого було відсторонено від посади, якщо в подальшому застосуванні цього заходу відпала потреба. Розгляд клопотання про скасування відсторонення від посади здійснюється за правилами розгляду клопотання про застосування цього заходу²⁴;

б) з клопотанням про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя має право звернутися Генеральний прокурор або його заступник. Клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності подається до Вищої ради правосуддя стосовно судді, який є підозрюваним, обвинувачуваним (підсудним) на будь-якій стадії кримінального провадження. Клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності повинно відповідати вимогам ч. 2 ст. 155 КПК (ст. 155-1 КПК)²⁵. Щодо строків розгляду такого клопотання, порядку його розгляду в КПК нічого не зазначено.

Слід підкреслити, що в нормах Глави 14 Розділу II КПК України «Відсторонення від посади» не закріплено строку продовження відсторонення від посади. Єдине, що там визначено, це те, що саме відсторонення від посади здійснюється на підставі рішення слідчого судді під час досудового розслідування чи суду під час судового провадження на строк не більше двох місяців, строк відсторонення від посади може бути продовжено відповідно до вимог ст. 158 КПК. Відповідно в ст. 158 чітких вказівок на строк продовження відсторонення від посади немає. З цього приводу В.І. Фаринник зазначає, що хоча це й чітко не передбачено КПК, відсторонення від посади може бути продовжене у межах досудового розслідування²⁶.

Переглядаючи ч. 2 ст. 219 «Строки досудового розслідування» КПК України, якою встановлено, на який строк може бути продовжено досудове розслідування, бачимо, що строк може бути продовжений до шести місяців – у кримінальному провадженні щодо злочинів невеликої тяжкості або середньої тяжкості; до 12 місяців – щодо тяжких та особливо тяжких злочинів²⁷.

Якщо звернутися до судової практики, то побачимо, що суди в основному продовжують строк відсторонення від посади в межах строку досудового розслідування, причому прямо вказуючи на це в ухвалях. Так, Ухвалою Краматорського міського суду Донецької області від 21 червня 2018 р. слідчий суддя Л.М. Марченко продовжив строк відсторонення від посади директора департаменту соціального захисту населення Луганської обласної державної адміністрації в межах строку досудового розслідування, зокрема, до шести місяців²⁸. В Ухвалі Галицького районного суду міста Львова від 11 травня 2018 р. слідчий суддя В.В. Стрельбицький взагалі вказав про продовження відсторонення від посади начальника кінологічної служби Львівського прикордонного загону Західного регіону України Державної прикордонної служби України в межах строку досудового розслідування²⁹.

Деякими судами при винесенні ухвали про продовження строку відсторонення від посади не вказується, що строк продовження визначається в межах строку досудового розслідування. Наприклад, Ухвалою Верховинського районного суду Івано-Франківської області від 5 вересня 2018 р. слідчий суддя А.Б. Бучинський продовжив строк відсторонення від посади керівника центру, адміністратора центру надання адміністративних послуг Верховинської РДА строком на 30 днів³⁰. Ухвалою того ж Галицького районного суду міста Львова слідчим суддею О.Р. Юрків було продовжено строк відсторонення від посади начальника митного поста «Стрий» Львівської митниці ДФС строком на два місяці³¹.

У КПК також відсутня вказівка про надання прокурором підозрюваному, обвинуваченому копій клопотання про продовження строку відсторонення від посади та матеріалів, що обґрунтовують клопотання. Проте така дія є обов'язковою, виходячи з положень ст. ст. 155, 156 КПК, які визначають порядок розгляду та зміст клопотання про відсторонення від посади, у тому числі наявність документів, які підтверджують надання підозрюваному, обвинуваченому копій клопотання та матеріалів, що обґрунтовують його. Ненадання підозрюваному, обвинуваченому копій клопотання про продовження строку відсторонення від посади та матеріалів, що обґрунтовують клопотання, суперечить загальним засадам кримінального провадження, визначеним КПК, зокрема, змагальності сторін та свободи в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості. На думку В.І. Фаринника, такі випадки зустрічаються у практичній діяльності і в разі їх встановлення суддею має бути відмовлено у задоволенні клопотання. У зв'язку із цим у КПК необхідно передбачити, що копія клопотання та матеріалів, якими обґрунтовується необхідність продовження строку відсторонення від посади, надається підозрюваному, обвинуваченому не пізніше ніж за три години до початку розгляду клопотання³².

Отже, розглянувши захід забезпечення кримінального провадження – відсторонення від посади, вважаємо, що він відіграє важливу роль у забезпеченні дієвості досудового розслідування та судового провадження. Важливо зазначити, що:

1) КПК України визначення «відсторонення від посади» не дає. Різні вчені в науковій літературі пропонують свої підходи до визначення, які є досить схожими або навіть повторюються. На нашу думку, відсторонення від посади слід розуміти як захід забезпечення кримінального провадження, що застосовується до особи, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні злочину, в порядку, передбаченому законодавством, і полягає в тимчасовому недопущенні її до виконання нею діяльності, якою вона займалася до застосування цього заходу;

2) проаналізувавши норми КПК України, можна виділити два види заходу «відсторонення від посади»: відсторонення від посади як загальний захід забезпечення кримінального провадження та тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя як спеціальний захід забезпечення кримінального провадження;

3) відсторонення від посади має загального та спеціального суб'єкта застосування цього заходу. Загальним суб'єктом є слідчий суддя або суд, спеціальний суб'єкт – Президент України або Вища рада правосуддя.

4) процесуальний порядок відсторонення від посади поділяється на декілька етапів: а) звернення із клопотанням про відсторонення від посади; б) розгляд клопотання про відсторонення від посади; в) вирішенні питання про відсторонення від посади; г) продовження строку відсторонення від посади та його скасування;

5) ухвали про відмову в продовженні строку відсторонення від посади оскарженню не підлягають. Незважаючи на це, на практиці випадки такого оскарження є досить розповсюдженими;

6) оскільки КПК не дає чітких вказівок на строк продовження відсторонення від посади, то виходячи із наукових позицій, а також із практики вважаємо, що відсторонення від посади як захід забезпечення кримінального провадження може бути продовженим у межах досудового розслідування, до шести місяців – у кримінальному провадженні щодо злочинів невеликої тяжкості або середньої тяжкості; до 12 місяців – щодо тяжких та особливо тяжких злочинів;

7) проаналізувавши Главу 14 Розділу II КПК України, вважаємо, що там є багато прогалин, які потрібно усувати: а) відсутність норм, які б регулювали порядок відсторонення від посади осіб, які працюють за сумісництвом або на громадських засадах; б) не вказано, який саме прокурор має звертатися з клопотанням до Президента України про відсторонення від посади; в) не визначено, який за наслідками розгляду клопотання про відсторонення від посади «процесуальний» документ повинен прийматися Президентом України чи Вищою радою правосуддя, також не означено порядку його оскарження та скасування; г) не визначено строк розгляду клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя (клопотанням про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя) у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності, а також, які рішення має приймати Вища рада правосуддя як наслідок розгляду такого клопотання; д) не закріплено строку продовження відсторонення від посади; е) відсутня вказівка про надання прокурором підозрюваному, обвинуваченому копій клопотання про продовження строку відсторонення від посади, а також матеріалів, що обґрунтовують клопотання.

Проаналізувавши більшість прогалин КПК України, вважаємо, що законодавець має звернути увагу на них та усунути. Це дасть можливість належним чином запрацювати системі захисту прав людини, громадянина під час здійснення кримінального провадження.

¹ *Завада С.В.* Відсторонення від посади як захід кримінально-процесуального примусу : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 / Завада Сергій Валерійович ; Нац. акад. внутр. справ. – К., 2014. – С. 9.

² *Дьомін Ю.М.* Відсторонення від посади як один із заходів забезпечення кримінального провадження / Ю.М. Дьомін // Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. – 2013. – № 1. – С. 234.

³ *Рогатинська Н.З.* Відсторонення від посади як захід кримінального процесуального примусу / Н.З. Рогатинська, Л.А. Квіт // Науковий вісник публічного та приватного права. – 2017. – Вип. 1. – С. 237.

⁴ Кримінальний процес: підручник / за заг. ред. В.В. Коваленка, Л.Д. Удалової, Д.П. Письменного. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – С. 200.

⁵ Кримінальний процесуальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 верес. 2018 р.: (ОФЦ. ТЕКСТ). – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2018. – 408 с.

⁶ Про Вищу раду правосуддя: Закон України (станом на 14 червня 2018 р.) / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 48. – Ст. 436.

⁷ Кримінальний процесуальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 верес. 2018 р.: (ОФЦ. ТЕКСТ). – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2018. – 408 с.

⁸ *Завада С.В.* Вказана праця. – С. 10.

⁹ Кримінальне процесуальне право України : навч. посіб. / Беляєва К.В. та ін. ; за ред. проф. В.Г. Гончаренка та В.А. Колесника ; Акад. адвокатури України. – К. : Юстініан, 2014. – С. 16.

¹⁰ Кримінальний процесуальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 верес. 2018 р.: (ОФЦ. ТЕКСТ). – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2018. – 408 с.

¹¹ Про Вищу раду правосуддя: Закон України (станом на 14 червня 2018 р.) / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 48. – Ст. 436.

¹² Кримінальний процесуальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 верес. 2018 р.: (ОФЦ. ТЕКСТ). – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2018. – 408 с.

¹³ Там само.

¹⁴ Там само.

¹⁵ *Завада С.В.* Вказана праця. – С. 11.

¹⁶ Кримінальний процесуальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 верес. 2018 р.: (ОФЦ. ТЕКСТ). – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2018. – 408 с.

¹⁷ Там само.

¹⁸ Там само.

¹⁹ Там само.

²⁰ Там само.

²¹ Єдиний державний реєстр судових рішень : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72827079>

²² Там само : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75605574>

²³ Там само : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73344345>

²⁴ Кримінальний процесуальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 верес. 2018 р.: (ОФЦ. ТЕКСТ). – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2018. – 408 с.

²⁵ Там само.

²⁶ *Фаринник В.І.* Застосування заходів забезпечення кримінального провадження: теорія та практика : монографія / В.І. Фаринник ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : Правова єдність : Алерта, 2017. – С. 194.

²⁷ Кримінальний процесуальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 верес. 2018 р.: (ОФЦ. ТЕКСТ). – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2018. – 408 с.

²⁸ Єдиний державний реєстр судових рішень : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74961680>

²⁹ Там само : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73917237>

³⁰ Там само : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76246375>

³¹ Там само : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76308050>

³² *Фаринник В.І.* Застосування заходів забезпечення кримінального провадження: теорія та практика : монографія / В.І. Фаринник ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : Правова єдність : Алерта, 2017. – С. 195.

Резюме

Бойчук Д.В. Проблеми законодавчого регулювання відсторонення від посади як заходу забезпечення кримінального провадження.

У даній статті досліджується відсторонення від посади як один із заходів забезпечення кримінального провадження. Автором проведено його нормативно-правовий аналіз, а також з'ясовано проблеми законодавчого регулювання цього заходу.

Ключові слова: кримінальний процесуальний кодекс, відсторонення від посади, захід забезпечення, Вища рада правосуддя, клопотання, прокурор.

Резюме

Бойчук Д.В. Проблемы законодательного регулирования отстранения от должности как меры обеспечения уголовного производства.

В данной статье исследуется отстранение от должности как одно из мероприятий обеспечения криминального производства. Автором проведен его нормативно-правовой анализ, а также выяснены проблемы законодательного регулирования этого мероприятия.

Ключевые слова: уголовный процессуальный кодекс, отстранение от должности, меры обеспечения, Высший совет правосудия, ходатайства, прокурор.

Summary

Boychuk D. Problems of legislative administration of departure from the position as a procedure for provision of criminal proceedings.

In this article a dismissal is investigated as one of events of providing of criminal realization. An author is conduct him normatively-legal analysis, and also the problems of the legislative adjusting of this event are found out.

Key words: criminal procedural code, removal from office, security measure, High Council of Justice, petition, prosecutor.